

Penge- og kapitalmarked

Penge- og kapitalmarkedet

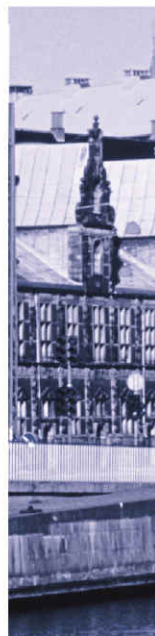
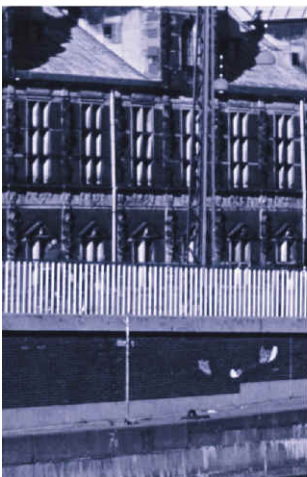
Rente og kursudvikling

Værdipapirer

Penge og realkreditinstitutter

Andre finansielle formidlere

Forsikrings- og pensionskasser

Penge og kapitalmarkedet

Formidling af kapital

Et kapitalmarked er et marked, hvor der handles med finansielle produkter såsom aktier, obligationer og kredit. Markedet gør det muligt at formidle kapital fra personer med opsparingsoverskud til personer med opsparingsunderskud. På den måde kan den enkelte tidsmæssigt adskille investeringer og forbrug i forhold til indtjeningen.

En velfungerende betalingsmekanisme

Pengemarkedets formål er at sikre en velfungerende betalingsmekanisme, så en handel uden større omkostninger og besvær kan blive afsluttet med en betaling. Pengemarkedet vedrører derfor den likviditet, der bruges til betalingsformidling ved økonomiske transaktioner. Der er ingen skarp grænse mellem penge- og kapitalmarkedet.

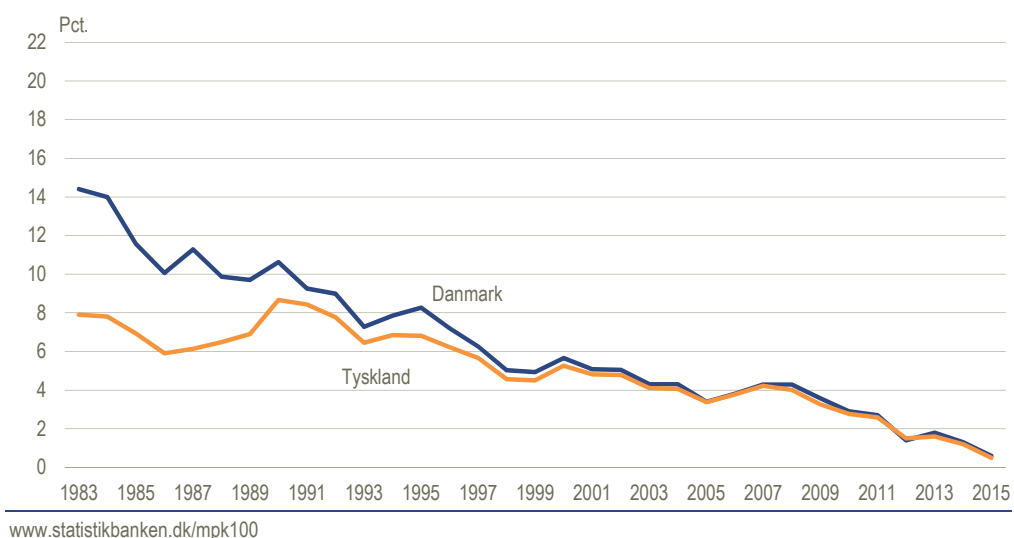
Rente og kursudvikling

Øget internationalisering

Siden begyndelsen af 1980'erne er der sket en markant udvikling på de danske finansielle markeder i retning af deregulering, internationalisering og øget konkurrence. Danske borgere kan uden større vanskeligheder eller omkostninger investere i eller optage lån fra udlandet.

Den frie kapitalbevægelighed har sammen med fastkurspolitikken bl.a. betydet en udligning af priserne (renterne) på de finansielle produkter imellem landene. I 1980 var forskellen mellem den danske og tyske lange obligationsrente 10,6 procentpoint. Denne forskel er faldet frem til starten af 1990'erne, hvorefter de to renter har udviklet sig parallelt. I 2015 var renten (den lange rente) på den danske statsobligation 0,6 pct., mens den tyske statsobligation var på 0,5 pct.

Figur 1 Renten på ti-årige statsobligationer

Den lange rente var oppe på 21 pct. i 1982

Renten på en finansiel fordring udtrykker långivers kompensation for at stille kapital til rådighed. Man sondrer mellem korte og lange renter, dvs. renter på hhv. kortfristede og langfristede fordringer. Som indikator for den korte rente kan pengeinstitutternes 3-måneders CIBOR-rente benyttes, hvor renten på 10-årige statsobligationer ofte bruges som indikator for den lange rente.

Den korte rente kan påvirkes centralt. Nationalbanken kan regulere mængde og pris på likviditeten i forhold til pengeinstitutterne. Den rente, pengeinstitutterne får og betaler til Nationalbanken, påvirker de rentesatser, der fastsættes i forhold til kunderne. Den lange rente dækker i høj grad over markedsbestemte faktorer, først og fremmest inflationsforventninger og risikoforventninger. Disse faktorer får mere indflydelse på renteutmålingen, desto længere løbetid fordringen har. Den lange rente vil normalt være højere end den korte rente.

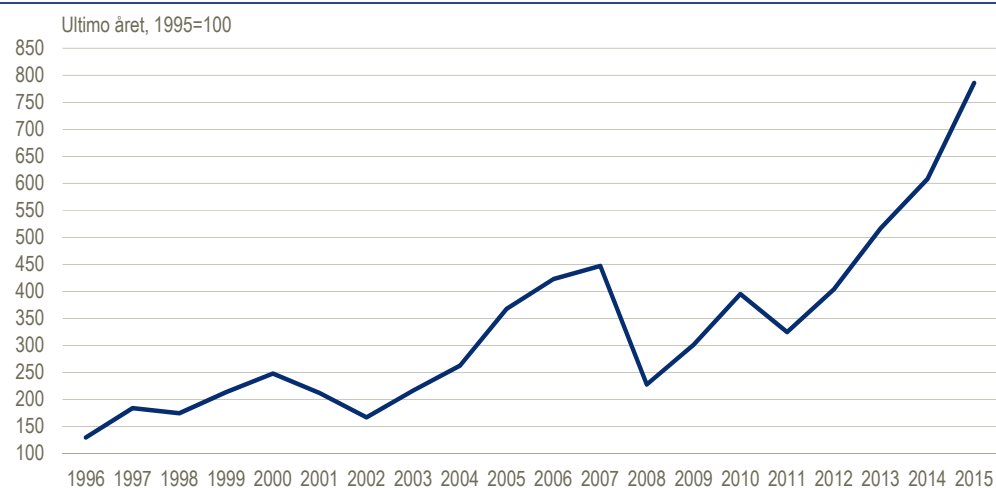
I 1982 var den lange rente helt oppe på 21 pct. pr. år. En del af forklaringen var høje inflationsforventninger.

Aktien et risikofyldt placeringsobjekt

En aktie er et ejerandelsbevis i en virksomhed. Værdien af aktien afhænger først og fremmest af forventningerne til virksomhedens fremtidige indtjening. Da der er knyttet stor usikkerhed til den fremtidige indtjening, kan aktieinvesteringer give anledning til såvel store tab som store gevinster. Aktiekursen afspejler – ud over specifikke forventninger til den pågældende virksomhed – også mere generelle forventninger til branchen og til økonomien som helhed.

Små ændringer i markedsinformationerne kan skabe betydelige fluktuationer på markedet. Det danske aktiemarked for noterede virksomheder er ikke så stort som obligationsmarkedet. Det afspejler den danske erhvervsstruktur, som er karakteriseret af mange små og mellemstore virksomheder, hvor der ikke på samme måde som i udlandet er tradition for at gå på aktiemarkedet for at få finansieret sit kapitalbehov. I 2015 var 147 selskaber noteret på Fondsbørsen.

Figur 2 OMXC, totalindeks for samtlige noterede aktier opgjort til markedsværdi

www.statistikbanken.dk/mpk13

Som indikator for udviklingen på aktiemarkedet bruges forskellige indeks. De mest almindelige er totalindekset, OMXC, der angiver markedsværdien af samtlige noterede aktier, og OMXC20 CAP, der er et vægtet markedsværdiindeks for de 20 største og mest handlede aktier.

Der har været en tendens til stigende kurser, som har afspejlet udviklingen på de internationale markeder. Udbredte kursfald på aktiemarkederne kan dog observeres i de danske aktieindeks. Særligt i 2008 er der sket markante kursfald som følge af den finansielle krise, der startede i efteråret 2008, og senest i 2011 har den europæiske gældskrise medvirket til kursfald. Siden 2012 har aktiemarkederne indhentet det tabte fra de omtalte kriser.

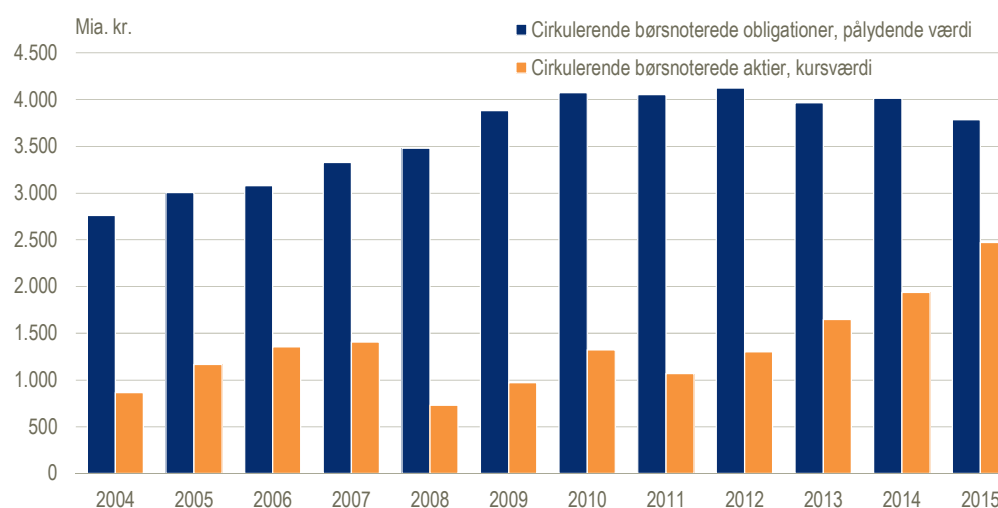
Værdipapirer

Den danske realkreditobligation er internationalt enestående

Obligationer er let omsættelige standardiserede gældsbeviser med lav risiko og fast afdragsprofil. Det danske obligationsmarked var før introduktionen af euroen blandt de største i Europa¹. Det er domineret af statsobligationer og realkreditobligationer. Realkreditobligationer er obligationer med sikkerhed i fast ejendom med lang løbetid (op til 30 år).

De danske realkreditobligationer og deres rolle i boligfinansieringen er enestående for det danske marked. Den relativt høje grad af sikkerhed skyldes ud over sikkerhedsstillelsen i fast ejendom de tilknyttede betingelser til realkreditinstitutternes låneudmåling vedrørende lånegrænser, løbetid og opbygning af reservefonde. Ultimo 2015 var ca. 23 pct. af den samlede obligationsmasse ejet af udenlandske investorer. Der har i de senere år været en stigende udenlandsk interesse for investering i realkreditobligationer. Således lå 21 pct. af disse på udenlandske hænder ultimo 2015, hvor det kun var omkring 5 pct. i 1996.

Figur 3 Den cirkulerende aktie- og obligationsmasse på Københavns Fondsbørs

¹ Efter indførelsen af euroen 1. januar 1999 er eurolandenes markeder ikke længere regionalt opdelte, men udgør et samlet marked.

Penge og realkreditinstitutter

Nationalbanken handler på valutamarkedet for at stabilisere kronkursen

Kronekursen afhænger af udbud og efterspørgsel efter valuta. Efterspørgslen efter fremmedvaluta øges ved importbetalinger og kapitaleksport (fx ved indlændinges køb af udenlandske værdipapirer eller ved indlændinges investeringer i udlandet). Omvendt vil eksportbetalinger og kapitalimport øge efterspørgslen efter kroner. I tilfælde af en mere efterspørgsel efter fremmedvaluta presses prisen på denne op, og kronkursen falder.

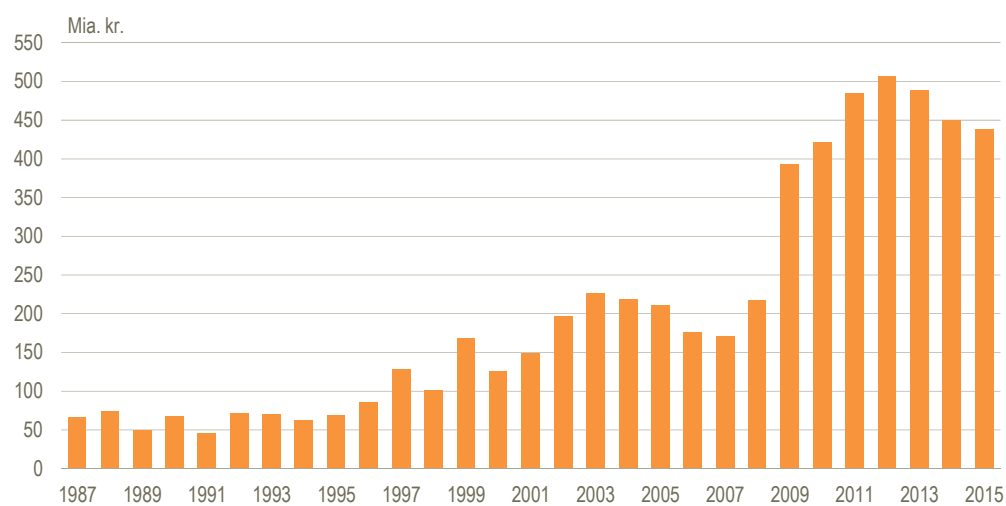
Nationalbanken handler på valutamarkedet med henblik på at stabilisere kronens kurs gennem køb og salg af valuta mod kroner. Det primære formål med valutareserven er således at give Nationalbanken mulighed for at anvende intervention som et instrument til at holde en stabil valutakurs mellem kronen og euroen. Køb af kroner vil således trække i retning af en styrkelse af kronen, mens salg af kroner, dvs. køb af valuta, trækker i retning af en svækkelse af kronen.

Størrelsen af den danske valutareserve er siden begyndelsen af 1990'erne og frem til 2003 steget meget. Det er udtryk for, at Nationalbanken i den forløbne periode har været nødt til netto at opkøbe valuta for at holde kronkursen nede. I perioden 2003 – 2008 faldt valutareserven en smule.

Markant stigning i valutareserven i de senere år

I de senere år er der sket en markant stigning i valutareserven, fordi renteforskellen i Danmark og i Euroområdet har gjort, at de udenlandske investorer har investeret mere i danske værdipapirer. Dette er sket, da renterne de senere år generelt er faldet, og derfor har en lille renteforskel givet enorm efterspørgsel. For at holde kronkursen nede har Nationalbanken derfor været nødt til at opkøbe udenlandsk valuta.

Figur 4 Valutareserven

Kilde: Danmarks Nationalbank.

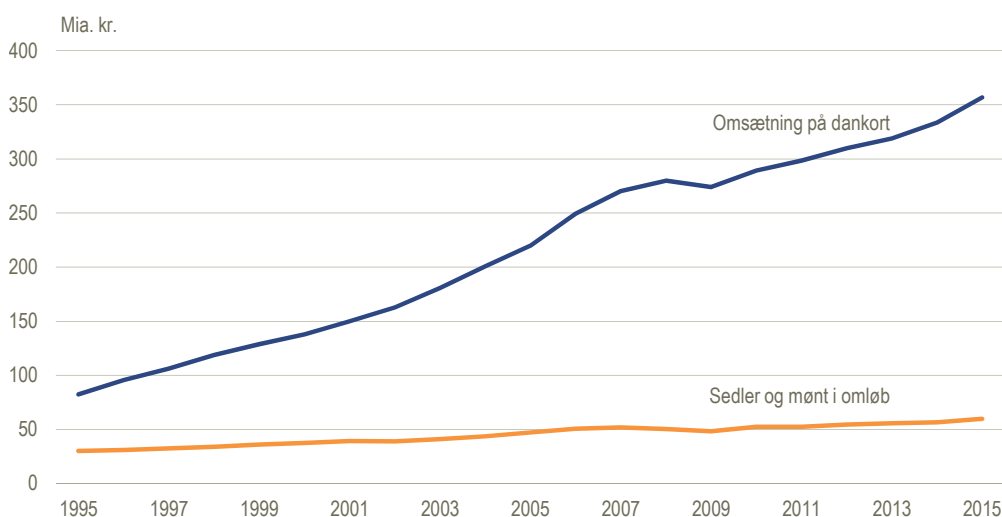
Danmark i valutakurssamarbejdet ERM II

Fra 1. januar 1999 har Danmark deltaget i et valutakurssamarbejde med Den Europæiske Centralbank, som er en frivillig ordning for EU-lande, der ikke deltager i Den Økonomiske Monetære Union. I aftalen, der betegnes ERM II (Exchange Rate Mechanism II), deltager desuden Litauen. Samarbejdet skal sikre, at valutakurserne holder sig inden for det tilladte valutabånd på +/- 15 pct. i forhold til centralkursen. Danmark har aftalt et snævrere bånd på +/- 2,25 pct. i forhold til centralkursen. I tilfælde af ekstraordinært pres på kronen kan Danmark ud over at sælge ud af sin egen valutareserve også trække på en interventionskredit/euro-konto i Den Europæiske Centralbank. Valutakurssamarbejdet er således med til at sikre kronkursen i forhold til de europæiske valutaer og euroen, men ikke over for andre vigtige valutaer som f.eks. amerikanske dollar og yen.

Penges funktion som betalingsmiddel

Pengenes funktion som betalingsmiddel er i dag udelukkende baseret på tillid. Hvis en sælger skal modtage penge som betaling for sit produkt, må han kunne stole på, at andre ligeledes vil modtage pengene som betaling. I tilfælde af høj inflation vil pengenes værdi som betalingsmiddel falde.

Figur 5 Dankortomsætning og beholdningen af sedler og mønt

Tabel 321 og 323

Frem til 1931 var det muligt at indløse værdien af sine sedler og mønter til guld i Nationalbanken. Selvom gulddindløseligheden derefter blev afskaffet, eksisterede guldfodssystemet formelt stadig helt frem til 1971. Det betød, at Nationalbanken var forpligtet til at opretholde en beholdning af guld svarende til værdien af sedler og mønter i omløb. I dag er penge stadig fordringer på Nationalbanken, men nu blot uden dækning af Nationalbankens guldbeholdning.

Vanskeligt at vurdere pengemængden

Det bliver stadig sværere at vurdere mængden af den likviditet, der er til rådighed i samfundet. Brugen af dankort har betydet, at kontoformer, der er knyttet til et dankort, hermed er blevet lige så likvide som sedler og mønter. Samtidigt kan der til dankortet knyttes visse kreditfaciliteter, ligesom udenlandske pengeinstitutter kan stille kredit til rådighed for de danske borgere. Danmarks position som en lille åben økonomi med frie kapitalbevægelser gør, at pengemængden ikke længere har samme betydning som pengepolitisk måltal som tidligere.

Bank-, realkredit- og forsikringsvirksomhed stadig klart adskilte brancher

Siden begyndelsen af 1980'erne er der sket en overlapning af forretningsområderne i den finansielle sektor. Man kan eksempelvis i dag få tilbudt pensionsopsparingsordninger af sin bank, der ligger tæt op ad de ordninger, som livsforsikringselskaberne kan tilbyde. Det er dog stadig ikke tilladt at drive bank-, realkredit- eller forsikringsvirksomhed i samme selskab.

Ny lovgivning gjorde det muligt at etablere holdingselskaber og tværgående ejerskab blandt de finansielle selskaber indbyrdes. Et realkreditinstitut kan derfor godt eje en bank og omvendt. Som resultat er der foretaget en række fusioner og koncerndannelser på kapitalmarkedet.

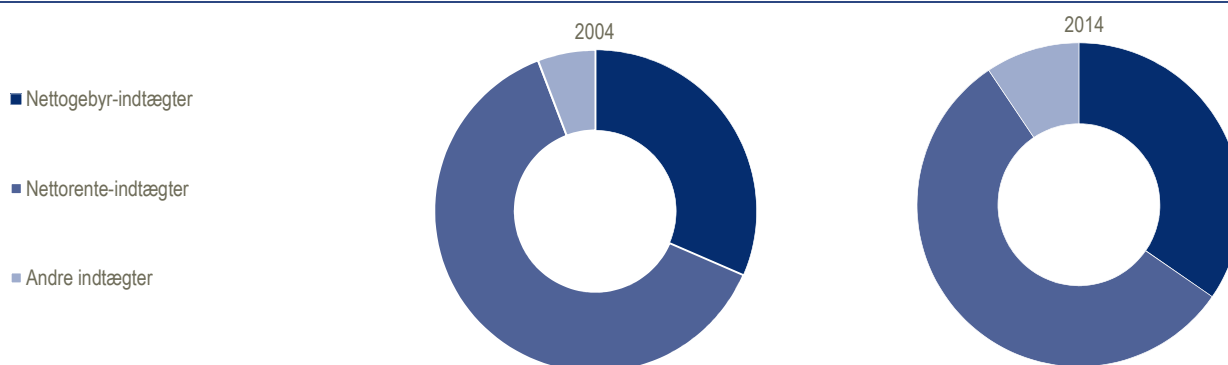
Få store pengeinstitutter og mange små

Pengeinstitutsektoren varetager funktioner i forbindelse med betalings- og kreditformidling, omsætning af værdipapirer samt dertil hørende serviceydelser. På trods af de senere års fusioner blandt de større pengeinstitutter eksisterer der stadig et stort antal mindre pengeinstitutter. Der er registreret 84 virksomheder ultimo 2014, hvoraf de to største dækker 71 pct. af balancesummen i branchen.

Der er ofte fokus på udlånsaktiviteten i pengeinstitutsektoren, da den er meget konjunkturfølsom og kan tolkes som indikator for væksten bl.a. i forbrug og investeringer. Rentemarginalen, dvs. forskellen mellem udlåns- og indlånsrente, tiltrækker også opmærksomhed. En betydelig del af bankernes indtjening ligger imidlertid på gebyrindtægter.

Figur 6

Pengeinstitutternes indtjening fordelt efter art

www.statistikbanken.dk/mpk39

Realkreditinstitutternes låneaktivitet afhængig af renteændringer

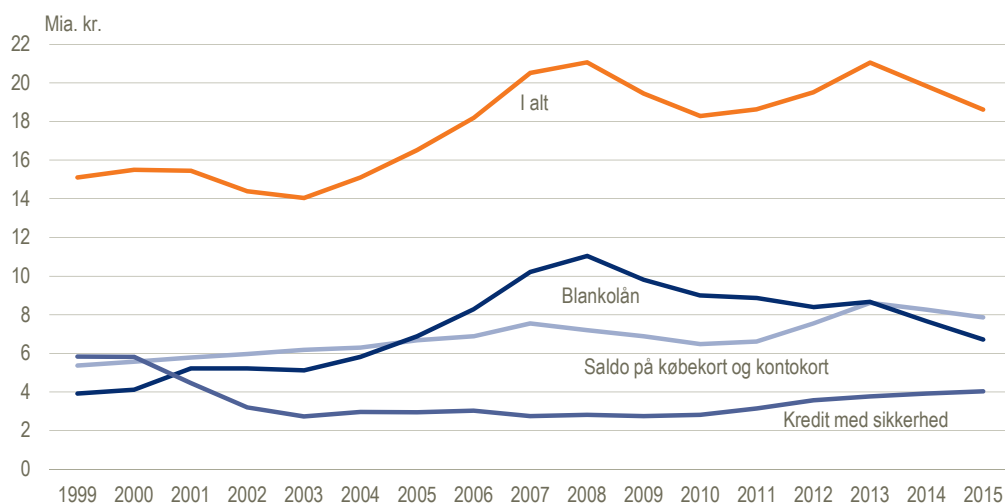
Realkreditinstitutter er eneberettigede til at drive realkreditinstitutvirksomhed her i landet. Med realkreditvirksomhed menes lån mod registreret pant i fast ejendom på grundlag af udstedelse af realkreditobligationer. Der er i dag syv aktører på markedet. Låneaktiviteten påvirkes især af renteutviklingen. Fluktuationer op eller ned resulterer i konverteringsbølger, hvor låntager søger at omlægge sine lån til bedre vilkår.

Andre finansielle formidlere

Forbrugerkredit

Via finansieringsselskaber ydes der kredit til de danske forbrugere uden om banker og realkreditinstitutioner. Den samlede forbrugerkredit steg markant frem mod finanskrisens begyndelse i 2008. I en 5-årig periode steg forbrugerkreditten med 50 pct. fra 14 mia. kr. ved udgangen af 2003 til 21 mia. kr. ved udgangen af 2008. Stigningen var hovedsageligt drevet af danskernes brug af blankolån, som er lån uden sikkerhed. Siden finanskrisen har udviklingen på blankolån været faldende. I perioden fra 2011 til 2013 er den samlede forbrugerkredit steget igen. Det skyldes primært et øget træk på købe- og kontokort, der omfatter alle former for udlån, hvor der er tilknyttet et købe- eller kontokort med eller uden sikkerhedsstillelse. I 2014 og 2015 faldt den samlede forbrugerkredit. En stor del af faldet skyldes ændringer i antallet af virksomheder i branchen for forbrugerkredit.

Figur 7 Forbrugerkredit delt op på typer, ultimo året

www.statistikbanken.dk/mpk30

Kraftig ekspansion i investeringsforeninger

En investeringsforening er en forening, der placerer midler, som den har modtaget som indskud fra sine medlemmer. Medlemmerne er ofte småsparere, men kan også være livsforsikringselskaber, pensionskasser og fonde. Fordelen ved at optræde i fællesskab er sparede administrationsomkostninger og bedre mulighed for risikospredning. Investeringsforeninger er i de senere år ekspanderet kraftigt. Den samlede balancesum udgjorde 772 mia. kr. ved udgangen af 2014 mod 290 mia. kr. ultimo 2002.

Forsikrings- og pensionskasser

Mere privat opsparing i forsikringselskaber og pensionskasser

Der skelnes mellem skadesforsikring samt livs- og pensionsforsikring. De forskellige forsikringsformer må ikke drives i samme virksomhed, men kan godt bindes sammen via tværgående ejerskab. Det er særligt livs- og pensionsforsikrings-området, der er vokset de senere år. Udviklingen af arbejdsmarkedspensioner og forskellige former for skattebegunstigelser i forbindelse med pensionsindbetalinger har betydet, at en stadig større del af den private opsparing forvaltes af pensionskasserne og livsforsikringselskaberne, som herved er blevet vigtige aktører på de finansielle markeder.

Tabel 304 Børsnoterede aktier og investeringsforeningsbeviser. 2015

Kursværdi, ultimo året	Ikke-finansielle selskaber			Finansielle selskaber	Udenlandske selskaber	I alt
	Industri	Transport, post og tele	Øvrige selskaber			
Ejere ¹						
	mia. kr.					
I alt	1 092,5	111,9	903,3	1 588,0	55,3	3 751,0
Ikke-finansielle selskaber	159,6	12,1	222,6	166,2	3,2	563,8
Finansielle selskaber	46,8	15,2	88,4	235,3	21,9	407,6
Forsikringselskaber og pensionskasser	11,1	3,5	25,7	452,4	6,1	498,8
Offentlig forvaltning og service	0,2	0,0	11,8	23,9	1,0	37,0
Husholdninger ²	149,6	10,6	111,2	489,9	17,0	778,4
Non-profit institutioner, rettet mod husholdninger	3,3	0,5	5,5	25,4	0,9	35,6
Udlandet	722,0	69,9	438,0	194,4	4,5	1 428,8
Uoplyst	0,0	0,0	0,0	0,4	0,3	0,7

¹ Ved ejere forstås kontohavere i Værdipapircentralen. ² Husholdninger består af personligt ejede firmaer, lønmodtagere, pensionister, mv.

Kilde: Nationalbanken
Nye tal offentliggøres februar 2017
www.statistikbanken.dk/dnvpdks

Tabel 305 Aktieindeks ved årets udgang

OMXC-indeks	2014	2015
Ultimo	ultimo 1995=100	
Aktier i alt	608	786
Energi	35	74
Materialer	1 619	227
Industri	425	411
Forbrugsgoder	80	117
Konsumtvarer	177	201
Sundhedspleje	2 106	3 113
Finans	459	499
It	627	1 297
Telekommunikation	153	111
Forsyning	135	122

Kilde: Københavns Fondsbørs
Nye tal offentliggøres januar 2017
www.statistikbanken.dk/mpk13

Tabel 306 Sektorfordeling af den cirkulerende obligationsmasse. 2015

Pålydende værdi ultimo året	Statsobligationer	Realkreditobligationer	Andre obligationer ²	I alt
	mv.	mv. ¹		
	— mio. kr. —			
I alt	620 022	2 995 503	167 911	3 783 436
Ikke-finansielle selskaber	3 867	110 779	11 601	126 247
Finansielle selskaber	92 406	1 499 895	81 386	1 673 687
Monetære, finansielle institutioner	35 771	990 752	46 652	1 073 175
Andre finansielle formidlere	56 635	509 144	34 734	600 513
Forsikringselskaber og pensionskasser	245 066	641 191	29 469	915 726
Offentlig forvaltning og service	62 241	65 063	8 456	135 760
Statslig forvaltning og service	62 736	22 519	2 657	87 912
Kommunal forvaltning og service	-506	41 645	5 752	46 891
Sociale kasser og fonde	8	870	32	910
Husholdninger	1 451	40 311	10 711	52 473
Non-profit institutioner, rettet mod husholdninger	400	17 524	906	18 830
Uoplyst	66	99	5	170
Udlandet	214 524	620 642	25 377	860 543

¹ Realkreditobligationer samt obligationer udstedt af andre obligationsudstedende institutter.

Kilde: Nationalbanken

² Kommuneobligationer, skibskreditfondsoptioner, erhvervsobligationer, udenlandske obligationer og CMO-obligationer.

Nye tal offentliggøres februar 2017

www.statistikbanken.dk/dnvpdk

Tabel 307 Den finansielle sektor, hovedtal

	2013			2014		
	Balance	Virksomheder	Ansatte	Balance	Virksomheder	Ansatte
	mia. kr.	antal		mia. kr.	antal	
I alt	11 621	379	61 868	12 411	328	62 174
Pengeinstitutter	3 833	88	39 037	4 049	84	37 851
Realkreditinstitutter	3 566	7	4 420	3 718	7	4 380
Danmarks Skibskreditfond	67	1	61	69	1	62
Fondsmæglerselskaber	3	43	541	2	41	541
Investerings- og specialforeninger	835	84	...	770	49	...
Investeringsforvaltningsselskaber (store) ¹	0,7	4	206	0,6	4	128
Investeringsforvaltningsselskaber (små) ¹	1,1	11	236	1,2	10	217
Skadesforsikringselskaber	175	76	11 823	206	75	13 533
Livsforsikringselskaber	1 757	21	3 337	2 013	19	3 314
Tværgående pensionskasser	585	18	217	646	16	210
Firmapensionskasser	53	23	32	59	19	27
ATP, LD, AES og SP	745	3	1 958	877	3	1 911

¹ Investeringsforvaltningsselskaber; store – tilladelse til at udøve værdipapirhandelsvirksomhed.

Små – ikke tilladelse til at udøve værdipapirhandelsvirksomhed.

Kilde: Finanstilsynet

Nye tal offentliggøres oktober 2016

www.statistikbanken.dk/mpk55

Tabel 308 Danmarks Nationalbanks resultatopgørelse og balance

	2014	2015
	mio. kr.	
Resultatopgørelse		
Nettorenteindtægter	1 144	1 877
Kursreguleringer	4 896	2 129
Udbytte og avancer af anlægsaktier	1 495	263
Andre indtægter	5	5
Omkostninger inkl. afskrivninger	-575	-678
Årets resultat	6 965	3 595
Balance		
Aktiver i alt	536 473	481 687
Guldbeholdning	15 707	15 490
Fordring på Den Internationale Valutafond (SDR)	19 543	19 601
Fordringer på udlandet	425 651	405 502
Udlån	37 583	3 502
Obligationer og aktier	34 490	33 689
Andre aktiver	3 499	3 902
Passiver i alt	536 473	481 687
Seddelomløb	61 459	64 215
Møntomløb	5 888	5 951
Tildelte særlige trækingsrettigheder (SDR)	13 575	14 507
Forpligtelser over for udlandet	3 345	3 084
Indlån	163 537	160 930
Andre passiver	5 644	3 872
Statens løbende konto	214 869	158 244
Egenkapital	68 156	70 884

Kilde: Danmarks Nationalbank
 Nye tal offentliggøres marts 2017
www.statistikbanken.dk/mpk38

Tabel 309 Danmarks Nationalbanks diskonto

Diskonto		Diskonto		Diskonto	
		pct.			
1995		17. marts	3,50	7. juni	4,00
8. marts	6,00	28. april	3,75	2008	
6. juli	5,75	9. juni	4,25	4. juli	4,25
3. august	5,50	1. september	4,50	8. oktober	4,50
25. august	5,00	6. oktober	4,75	7. november	4,00
9. november	4,75	2001		5. december	3,50
15. december	4,25	14. maj	4,50	2009	
1996		31. august	4,25	16. januar	2,75
25. januar	4,00	18. september	3,75	6. marts	2,00
7. marts	3,75	9. november	3,25	3. april	1,75
19. april	3,25	2002		11. maj	1,40
1997		6. december	2,75	8. juni	1,20
10. oktober	3,50	2003		14. august	1,10
1998		7. marts	2,50	28. august	1,00
6. maj	4,00	6. juni	2,00	2010	
29. maj	3,75	2005		15. januar	0,75
21. september	4,25	2. december	2,25	2011	
5. november	4,00	2006		7. april	1,00
4. december	3,50	3. marts	2,50	8. juli	1,25
1999		9. juni	2,75	4. november	1,00
4. februar	3,25	4. august	3,00	9. december	0,75
9. april	2,75	6. oktober	3,25	2012	
5. november	3,00	8. december	3,50	1. juni	0,25
2000		2007		6. juli	0,00
4. februar	3,25	9. marts	3,75		

Kilde: Danmarks Nationalbank
www.statistikbanken.dk/disk

Tabel 310 Pengeinstitutternes resultatopgørelse og balance

Ultimo året	2013	2014
Antal pengeinstitutter	88	84
Antal ansatte, ultimo året	39 037	37 851
	— mio. kr. —	
Resultatopgørelse		
+Renteindtægter	79 332	72 899
÷Renteudgifter	32 216	25 577
Renteindtægter, netto	47 116	47 322
+Udbytte af aktier mv. og andre kapitalandele	2 482	2 914
+Gebyrer og provisions-indtægter	26 971	29 302
÷Afgivne gebyrer og provisions-indtægter	6 351	6 036
Rente- og gebyrindtægter, netto	70 217	73 502
+Kursstigning på værdipapirer og valuta	4 091	-2 295
+Andre ordinære indtægter	3 018	7 958
Resultat af finansielle poster	77 326	79 165
÷Udgifter til personale og administration	47 030	46 942
÷Afskrivninger på materielle og immaterielle aktiver	3 320	13 093
÷Andre driftsudgifter	1 551	1 209
÷Afskrivninger og hensættelser på debitorer (netto)	17 031	12 468
+Kursstigning på kapital-interesser	7 773	10 773
Resultat af ordinær drift	16 167	16 227
+Ekstraordinære indtægter (netto)	0	0
Resultat før skat	16 167	16 227
÷Skat	2 777	2 160
Årets resultat	13 390	14 067
Balance		
Aktiver i alt	3 799 662	4 014 610
Tilgodehavender hos kreditinstitutter mv.	412 426	428 775
Udlån	1 679 328	1 651 838
Obligationer mv.	1 002 261	1 039 317
Aktier mv.	35 473	26 579
Kapitalandele i associerede og tilknyttede virksomheder	141 967	158 923
Immaterielle aktiver	25 288	15 371
Materielle aktiver	15 349	14 923
Andre aktiver	487 570	678 882
Passiver i alt	3 799 662	4 014 610
Gæld til kreditinstitutter mv.	659 718	648 097
Indlån	1 738 971	1 794 846
Udstedte obligationer mv.	310 814	336 877
Andre passiver, periode-afgrænsningsposter	697 492	850 517
Hensættelser til omkostninger	11 864	12 610
Efterstillede kapitalindskud	99 681	67 004
Egenkapital	281 122	304 659

Anm.: Ekskl. grønlandske banker.

Kilde: Finanstilsynet

Nye tal offentliggøres oktober 2016

www.statistikbanken.dk/mpk39

Tabel 311 Pengeinstitutters indenlandske indlån og udlån. 2015

	Indlån	Udlån ¹
	— mio. kr. —	
I alt	1 462 617	1 273 238
Landbrug, jagt, skovbrug og fiskeri	21 463	71 152
Råstofindvinding	1 455	749
Fremstillingsvirksomhed	33 652	55 482
El-, gas- og fjernvarmeforsyning	8 662	13 082
Vandforsyning; kloakvæsen og affaldshåndtering	4 722	2 585
Bygge- og anlægsvirksomhed	20 754	21 678
Engroshandel og detailhandel	41 011	64 659
Transport og godshåndtering	21 139	19 742
Hoteller og restauranter	4 644	7 065
Information og kommunikation	19 209	7 120
Pengeinstitut- og finansvirksomhed, forsikring	296 440	381 364
Fast ejendom	63 379	111 206
Liberale, videnskabelige og tekniske tjenesteydelser	64 133	27 142
Administrative tjenesteydelser og hjælpetjenester	12 642	20 001
Offentlig administration, forsvar og politi	10 238	38 417
Undervisning	7 292	2 907
Sundhedsvæsen og sociale foranstaltninger	18 996	7 072
Kultur, forlystelser og sport	6 183	2 808
Andre serviceydelser	28 113	6 196
Varer og tjenester til eget brug samt private med ansat medhjælp	167	587
Internationale organisationer og interesseorganisationer	473	3
Lønmodtagere, pensionister, mv.	776 803	412 222
Uoplyst	1 049	0

¹ Skyld ultimo året.

 Kilde: Danmarks Nationalbank
 Nye tal offentliggøres februar 2017

Tabel 312 Pengeinstitutternes særlige indlånsformer

Ultimo året	2013	2014	Ændring i pct. i forhold til året før
	— mio. kr. —		pct.
I alt særlige indlånsformer	220 390	208 348	-5,5
Indekskonti	6 544	5 643	-13,8
Kapitalpensionskonti	88 771	70 069	-21,1
Børneopsparingskonti	14 010	14 213	1,4
Selvponseringskonti	1 516	1 374	-9,4
Investeringsfondskonti	1	1	25,1
Etableringskonti	811	831	2,5
Boligopsparings-kontrakter	340	359	5,6
Ratepensionskonti	101 341	108 667	7,2
Uddannelsesopsparing	58	41	-28,7
Gevinstopsparingskonti	6 974	7 125	2,2
Konjunktur-udligningskonti	24	25	1,8

 Kilde: Finanstilsynet
 Nye tal offentliggøres oktober 2016
www.statistikbanken.dk/mpk43

Tabel 313 Realkreditinstitutterne

	2013	2014
Antal institutter	7	7
	----- mio. kr. -----	
Resultatopgørelse		
+ Renteindtægter	94 385	93 677
– Renteudgifter	73 411	71 418
Renteindtægter, netto	20 974	22 259
+ Gebyrer og provisioner mv.	-2 134	-2 012
Rente- og gebyrindtægter, netto	18 839	20 247
– Udgifter til personale, administration mv.	5 111	4 835
– Afskrivninger og hensættelser	5 674	4 905
+ Kursstigning	65	-1 120
+ Andre ordinære indtægter	72	63
Ordinært driftsresultat	8 190	9 450
+ Ekstraordinære indtægter (netto)
– Skat	1 758	2 307
Årets resultat	6 433	7 143
Balance		
Aktiver i alt	3 565 792	3 718 335
Tilgodehavende hos kreditinstitutter mv.	717 550	782 927
Udlån	2 582 434	2 634 958
Obligationer og aktier, mv.	205 709	240 600
Kapitalandele i associerede og tilknyttede virksomheder	32 290	31 709
Immaterielle aktiver	3 021	3 037
Materielle aktiver	625	649
Andre aktiver	24 163	24 455
Passiver i alt	3 565 792	3 718 335
Gæld til kreditinstitutter	669 549	698 974
Udstedte obligationer mv.	2 613 513	2 739 584
Andre passiver, periodeafgrænsningsposter	102 419	94 066
Hensættelser til omkostninger	876	723
Efterstillede kapitalindskud	16 914	16 505
Egenkapital	162 521	168 483

Kilde: Finanstilsynet

Nye tal offentliggøres oktober 2016

www.statistikbanken.dk/mpk47

Tabel 314 Større finansieringsselskaber, factoring og anden udlån

	Tilgang i alt		Status	
	2013	2014	Ult. 2013	Ult. 2014
	mio. kr.			
Factoring	24 287	37 667	5 520	7 416
Anden udlån	23 179	13 617	51 276	40 078

Kilde: De enkelte finansieringsselskaber

Nye tal offentliggøres september 2016

www.statistikbanken.dk/mpk57
Tabel 315 Større finansieringsselskaber, leasing

	2013	2014
	mio. kr.	
Aktiviteter i årets løb		
I alt	15 426	17 251
Industriudstyr	3 049	2 918
Edb- og kontorudstyr	1 560	1 271
Lastvogne og varevogne	5 420	6 240
Personvogne	3 484	4 064
Skibe, fly, jernbanemateriel	21	14
Bygninger	462	1 142
Andet	1 429	1 602
Status ultimo	38 364	39 324

Kilde: De enkelte finansieringsselskaber

Nye tal offentliggøres september 2016

www.statistikbanken.dk/mpk31

Tabel 316

Livsforsikringselskaber

	2013	2014
Antal selskaber	21	19
Resultatopgørelse	----- mio. kr. -----	
A: Forsikringsvirksomheden		
+ Præmieindtægter for egen regning	105 224	108 414
+ Overført investeringsafkast	39 764	166 080
Indtægt af forsikringsvirksomheden	144 988	274 494
-Forsikringsydelse for egen regning	95 058	105 875
-Forøgelse af livsforsikringshensættelser	37 360	156 588
-Administrationsudgifter	4 484	4 457
-Ændring i bonusudjævningshensættelser	5 533	4 847
+ Resultat af syge- og ulykkesforsikring	96	374
Resultat af forsikringsvirksomheden	2 649	3 101
B: Investeringsvirksomheden		
+ Samlet investeringsresultat	46 143	192 238
-Skat på pensionsafkast	6 379	26 159
-Overført investeringsafkast til livs- og pensionsordninger	37 488	159 695
-Overført investeringsafkast til syge- og ulykkesforsikringer	1 148	4 377
Investeringsresultat	1 128	2 007
C: Samlet virksomhed		
+ Resultat af primær drift	3 777	5 108
+ Øvrige ordinære indtægter, netto	866	1 030
+ Ekstraordinære indtægter, netto	0	0
-Skatter	744	1 700
Årets nettoresultat	3 899	4 438
D: Forøgelse af egenkapital		
+ Årets nettoresultat	3 899	4 438
-Udbytte mv.	792	837
Egenkapitalforøgelse, i alt	3 107	3 601
Balance		
Aktiver i alt	1 756 780	2 013 190
A: Investeringsaktiver		
Grunde og bygninger	3 210	3 645
Obligationer	470 018	515 704
Kapitalandele	443 337	439 242
Udlån	64 373	176 819
Øvrige	19 320	15 214
B: Øvrige aktiver	756 522	862 566
Passiver i alt	1 756 780	2 013 190
Egenkapital	58 068	61 121
Hensættelser	1 491 270	1 656 191
Øvrige passiver	207 442	295 878

Kilde: Finanstilsynet

Nye tal offentliggøres oktober 2016

www.statistikbanken.dk/mpk50 og mpk51

Tabel 317	Skadesforsikringselskaber	
	2013	2014
Antal selskaber	76	75
Resultatopgørelse	----- mio. kr. -----	
A: Forsikringsvirksomheden		
+Præmieindtægter for egen regning	52 001	61 932
+Forsikringsteknisk rente for egen regning	139	108
Indtægt af forsikringsvirksomheden	52 140	62 040
-Erstatningsudgifter for egen regning	36 944	43 410
-Administrationsudgifter	9 389	10 936
-Andre forsikringsmæssige poster	547	505
Resultat af forsikringsvirksomheden	5 260	7 189
B: Investeringsvirksomheden		
+Resultat af investeringsvirksomheden	5 088	6 786
C: Samlet virksomhed		
Resultat af primær drift	10 348	13 975
+Øvrige ordinære indtægter, netto	-876	-546
+Ekstraordinære indtægter, netto	867	960
-Skatter	1 490	2 174
Årets nettoresultat	8 849	12 215
D: Forøgelse af egenkapitalen		
Årets nettoresultat	8 849	12.215
+Balanceposter	2 424	3 126
+Kapitaltilførsler	30	30
Tilgang i alt	11 303	15 371
-Udbytte mv.	3 032	4 082
Egenkapitalforøgelse, i alt	8 271	11 289
Balance		
Aktiver i alt	175 386	205 619
A: Investeringsaktiver		
Grunde og bygninger	5 001	5 503
Obligationer	88 392	109 830
Kapitalandele	51 696	57 778
Udlån	425	2 260
Øvrige	803	678
B: Øvrige aktiver	29 069	29 570
Passiver i alt	175 386	205 619
Egenkapital	68 942	80 374
Hensættelser	89 002	104 153
Øvrige passiver	17 442	21 092

Kilde: Finanstilsynet

Nye tal offentliggøres oktober 2016
www.statistikbanken.dk/mpk52 og mpk53

Tabel 318 Skadesforsikring fordelt efter branche

	Præmier		Erstatninger	
	2013	2014	2013	2014
	mio. kr.			
I alt	58 989	67 525	43 833	46 906
Erhvervsforsikring i alt	15 775	17 027	11 940	11 657
Arbejdsskadeforsikring	3 068	2 994	1 797	1 275
Bygningsforsikring	5 320	6 161	5 066	4 719
Løsøreforsikring mv.	2 932	2 912	2 062	1 793
Erhvervsansvarsforsikring	2 061	2 377	1 601	2 104
Sø- og transportforsikring	1 260	1 174	705	874
Luffartsforsikring	3	0	4	- 3
Anden erhvervsforsikring	1 131	1 407	704	895
Privatforsikring i alt	14 874	16 378	11 728	11 835
Familieforsikring	4 843	5 407	3 734	4 064
Grundejerforsikring	6 487	7 166	5 514	5 247
Fritidshusforsikring	800	912	540	604
Ejerskifteforsikring	355	295	271	281
Anden privatforsikring	2 389	2 598	1 670	1 638
Personulykkesforsikring i alt	9 870	12 390	7 330	8 812
Sundhedsforsikring	1 275	1 484	921	1 139
Enkelt ulykkes- og sygeforsikring	8 392	10 756	6 246	7 565
Erhvervsudygtighedsforsikring	203	150	164	108
Motorkøretøjsforsikring i alt	16 304	19 310	10 797	13 407
Ansvar	5 860	6 585	4 494	5 374
Kasko	10 445	12 725	6 302	8 033
Kredit- og kautionsforsikring	372	402	906	78
Turistassistance- og retshjælpsforsikring	1 140	1 151	710	768
Direkte forretning i alt	58 335	66 658	43 410	46 557
Indirekte forretning i alt	653	867	423	349

Anm.: Præmier og erstatninger er angivet med reserveregulerede bruttobeløb. Indirekte forretning er den modtagne gen-forsikring, som det enkelte forsikringsselskab har overtaget fra andre forsikringsselskaber.

Kilde: Finanstilsynet
Nye tal offentliggøres oktober 2016
www.statistikbanken.dk/mpk54

Tabel 319 Pensionskasser

	Tværgående pensionskasser		Firmapensionskasser	
	2013	2014	2013	2014
Antal medlemmer	739 184	757 816	13 584	13 765
Erhvervsaktive medlemmer	600 039	611 702	3 626	3 293
Pensionerede medlemmer	116 882	123 644	7 128	7 832
Pensionerede ægtefæller	14 105	14 595	2 050	1 952
Børn, der oppebærer børnepension	8 158	7 875	780	688
	mio. kr.			
Løbende årlig pension i alt	8 734	10 379	8 561	...
Pension til medlemmer	7 690	9 322	7 494	...
Pension til ægtefæller	882	903	1 053	...
Pension til børn	162	154	14	...
Diverse indtægter				
Medlemsbidrag	20 820	20 276	300	356
Heraf ekstraordinære bidrag	1 413	1 519	35	72
Renteindtægter og udbytte	12 863	13 043	2 269	1 693
Diverse udgifter¹				
Pensioner	13 819	19 297	1 670	1 703
Udtrædelsesgodtgørelser	1 428	1 450	...	72
Aktiver i alt	585 232	646 091	52 661	59 433
Statsobligationer ¹	15 604	18 543	8 330	9 916
Andre obligationer ¹	2 164	5 792	19 578	11 687
Realkreditobligationer mv. ¹	69 468	73 589	11 294	17 622
Likvide beholdninger	2 120	6 549	866	259
Lån i fast ejendom	9	6	0	1 486
Lån mod anden sikkerhed	49 534	43 195	0	0
Andre aktiver	446 333	498 417	12 593	18 463
Præmiereserver	400 683	433 642	38 972	43 040

Anm.: Visse pensionskassers regnskabsår er ikke sammenfaldende med kalender-året.

¹ Bogført værdi.

Kilde: Finanstilsynet

Nye tal offentliggøres oktober 2016

www.statistikbanken.dk/mpk49

Tabel 320		Valutareserven	
Ultimo året	2014	2015	
	mia. kr.		
Nationalbankens guldbeholdning	15,7	15,5	
Nationalbankens fordringer på udlandet	425,7	405,5	
Fordringer på Den Internationale Valutafond	19,5	19,6	
Forpligtelser over for udlandet	-3,3	-3,1	
Valutareserven i alt	457,6	437,5	

Kilde: Danmarks Nationalbank
Nye tal offentliggøres marts 2017

Tabel 321		Pengemængden	
	2014	2015	
	mia. kr.		
Pengemængden	1 081,8	1 152,8	
Seddel- og møntomløb	56,5	59,8	
Indlån i banker og sparekasser	1 025,3	1 093,0	
-Anfordring	884,5	977,6	
-Aftaleindskud ¹	140,8	115,4	

¹ Dækker fx indlån på opsigelse og indlån på tidsindskud.

Kilde: Danmarks Nationalbank
Nye tal offentliggøres marts 2017

Tabel 322		Forbrugerkredit	
Ultimo året	2014	2015	
	mio. kr.		
I alt	19 842	18 614	
Saldo på købekort og kontokort	8 271	7 862	
Heraf benzinselskaber	1 519	1 408	
Blankolån	7 659	6 714	
Kredit mod sikkerhed	3 912	4 037	

Kilde: De enkelte finansieringsselskaber og kontoringe
Nye tal offentliggøres februar 2017
www.statistikbanken.dk/mpk30

Tabel 323 Omsætning på dankort

	2008	2012	2013	2014	2015
	tusinde stk.				
Antal dankort	4 010	4 794	4 921	5 288	5 788
Transaktioner	796 394	975 377	1 032 171	1 113 270	1 212 417
	mio. kr.				
Omsætning	279 897	309 876	318 800	333 581	356 805

Kilde: NETS

Nye tal offentliggøres januar 2017

www.statistikbanken.dk/mpk41
Tabel 324 Valutakurser

Møntenhed		2014	2015
		kr.	
Britiske pund	GBP	925,11	1 028,24
Bulgarske lev	BGN	381,16	381,36
Litauiske litas	LTL	215,90	...
Norske kroner	NOK	89,31	83,43
Polske zloty	PLN	178,17	178,27
Schweiziske franc	CHF	613,78	698,88
Svenske kroner	SEK	81,99	79,74
Tjekkiske koruna	CZK	27,07	27,35
Ungarske forint	HUF	2,42	2,41
EUR Euro	EUR	745,47	745,86
Amerikanske dollar	USD	561,90	672,69
Australske dollar	AUD	506,81	505,34
Brasilianske real	BRL	239,09	204,59
Canadiske dollar	CAD	508,83	526,42
Hong Kong dollar	HKD	72,46	86,77
Japanske yen	JPY	5,32	5,56
Kinesiske yuan renminbi	CNV	91,24	107,04
Singapore dollar	SGD	443,48	489,13
Effektiv kronekurs, 1980 = 100		103,26	99,20

Anm.: Kursen er et årgennemsnit.

Kilde: Danmarks Nationalbank

Nye tal offentliggøres januar 2017

www.statistikbanken.dk/dnvala